

DE VLAAMSCHE MEESTERS
IN DE ERMITAGE TE SINT
PETERSBURG. DOOR MAX.
ROOSES. † † † † † † † † † †

FRANS SNIJDERS. — Van den aanvang af hunner school onderscheidde de Vlaamsche schilders zich als koloristen. Onverschillig of zij de tooneelen uit de legende der heiligen of uit het wereldsche leven te vertolken hadden, immer zochten zij den glans hunner afbeeldingen te verhoogen door de stoffeering zoo rijk van kleur mogelijk te kiezen en ze met de grootste keurigheit uit te voeren. De van Eyck's droegen niet minder zorg om de hemelingen in mantels van de hoogste tonen te hullen, en de stof met de kostelijkste juweelen te sieren als om hunne personages naar lichaam en geest met de meeste waarheid te doen herleven. En niet alleen de personages en hunne kleederen maar al wat hen omringde: huisraad en gebouwen, de bloemen in het veld, de kleinodiën, waar zij mee pronkten, werden met groote voorliefde weergegeven en te baat genomen om de kleurenpraal te verhoogen. Zoo deden hunne volgelingen Petrus Christus en Van der Weyden, Memling en Quinten Massijs.

Met de Italianiseerende kunst komt er verandering. Ginder ver, over de Alpen, waar het nieuwe geslacht in de leer ging, overheerschte almachtig de studie van het menschelijk lichaam; de stoffeering was bijzaak en werd het meer en meer. De primitieven en vooral de Venitianen hadden smaak gevonden in het keurig weergeven van de mooie dingen, die zij rond hunne personages zagen, maar gaandeweg en onder den invloed der Florentijnen werd het levenlooze meer en meer stelselmatig verbannen uit de kunst om alleen den mensch in zijn schoone vormen en stoute en bevallige houdingen te laten uitkomen. De Vlamingen, die de zuidelijke meesters tot voorbeeld namen, gingen eerst aarzelend, daarna meer beraden denzelfden weg op. Bernard van Orley en Jan Gossaert van Mabuse smukten hunne tafereelen nog met een overvloed van bouwkundige sieraden op; te beginnen van Frans Floris verdwijnen deze laatste herinneringen

aan den ouden Vlaamschen trant en overheerscht de levende, de academische personage.

De lust tot het afbeelden der kleurige bijzaken was daarom niet uitgestorven noch verdoofd in deze gewesten; enkel zou hij zich voortaan lucht geven op een andere wijze. Het schilderen van figuren en het schilderen van andere onderwerpen zouden afzonderlijke vakken worden: men zou nevens de historie- en genreschilders, kunstenaars hebben, die het landschap, andere die de dieren, of de bloemen, of de doode natuur afbeeldden. Meer en meer zou de splitsing doorgedreven worden en terwijl onze oudste schilders geheel de levende en levenlooze wereld zonder onderscheid op hunne paneelen herschiepen, terwijl in de XVIe eeuw de landschapschilders nog de figuren en de dieren in hunne tafereelen weergaven, vinden wij in de volgende eeuw kunstenaars, die niets anders meer maken dan dieren of bloemen, of zeeën, of kerkgezichten, of levenlooze dingen.

Jan Breughel was een schilder van bloemen en dieren, maar, zooals wij zagen, bepaalde hij zich daar niet bij en schilderde evengaarne en evengoed landschap en figuren. Frans Sniijders, die weinige jaren na hem kwam, opent de rei der specialisten. Hij schildert dieren van allen aard, vruchten en groenten, maar geene figuren. Hij is een meester, wellicht de grootste der meesters in zijn vak, en dit vak moge nederig zijn, hoog staat hij als kunstenaar en van belang is het hem van naderbij te leeren kennen.

Hij werd geboren in 1579 en den 11^{den} November van dit jaar in O. L. V. Kerk gedoopt; zijn vader was een wijntavernier en hield een te Antwerpen wel gekende herberg, „de Groote Bruyloftcamere.” Van den Branden, die deze bijzonderheid bekend maakte, wijst er niet zonder reden op, dat de jongen, die van kindsbeen af dagelijks al de heerlijkheden te zien kreeg, die in de vaderlijke proviandkamer werden aangebracht, daar de stof van zijn latere werken leerde kennen en bewonderen. In 1593 wordt hij leerling van Pieter Breughel den Helsche; ook van Hendrik van Balen schijnt hij les ontvangen te hebben. Beiden waren vooral